

Henkilökohtaisen avun palveluiden -analyysi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Vammaistyö

Sosiaali- ja terveystoimiala
Hallintopalvelut/Hankintapalvelut
Strategisen hankinnan palvelut

Helsinki

Taustatiedot

- Vammaistyön & strategisen hankinnan palvelut ovat aloittamassa yhteisprojektina laajempaa vammaistyön tuotantotapa-analyysia, jossa tarkastellaan vammaistyön järjestämiskyvykkyyttä kokonaisuutena.
- Yhdeksi keskeisimmäksi tarkastelukohteeksi vammaistyön palveluissa on noussut henkilökohtaisen avun palveluiden tilanne ja erityisesti sen eri järjestämistapojen kustannusrakenteet.
- Tämän palvelukokonaisuuden analyysi on päätetty toteuttaa omana projektina, kuitenkin niin, että se voidaan nivoa osaksi isompaa kokonaisuutta.
- Projekteja koordinoi strategisen hankinnan palveluista projektipäällikkö. Lisäksi, projektiryhmässä on mukana vammaistyön puolelta substanssiosaajia.
- Lisäksi, vuosille 2023-2025 on haettu rahoitusta, jossa henkilökohtaisen avun -analyysin pohjalta nousseita kehittämistoimenpiteitä voitaisiin toteuttaa.

Henkilökohtainen apu

- Henkilökohtainen apu kuuluu Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan, perhe ja sosiaalipalveluiden vammaisten sosiaalityön palveluihin. Palvelu haetaan oman asuinalueen vammaisten sosiaalityön toimipisteestä vammaispalvelun sosiaalityöntekijältä.
- Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu edellyttää vaikeavammaisuutta. Vammaisella henkilöllä tulee olla kykyä ilmaista mitä hän haluaa tehdä ja missä toimissa hän haluaa itseään avustettavan. Myös itse avustamistilanteessa vammaisen henkilön pitää kyetä ohjaamaan toimintaa.
- Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä.
- Henkilökohtaisen avun järjestämistapojen kustannusrakenteiden ja hintojen oikeellisuuden osoittaminen tällä hetkellä haastavaa.

Henkilökohtainen apu numeroina (Kuusikko-raportti, 2021)

Kokonaiskustannukset

38,4

miljoonaa euroa (2021)

Asiakkaat, joilla myönteinen päätös

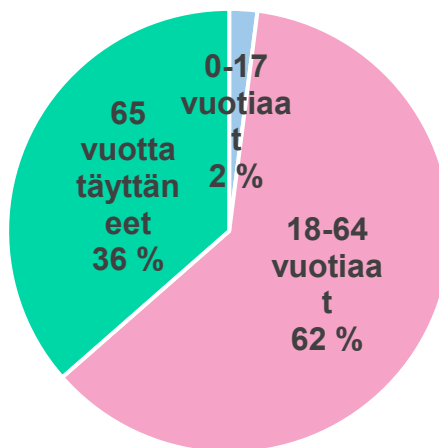
2990

Järjestämistavat

Työnantajamalli 27,4%
Palveluseteli 71,9%
Ostopalvelu 0,7

Henkilökohtaisen avun asiakkaiden osuus kaikista VpL-asiakkaista, %

26,8

Palvelusetelien osuus ostopalveluista, %

97,1

Analyysin tavoitteet

- Parempi ymmärrys henkilökohtaisen avun järjestämistapojen kustannusrakenteista.
- Keskeisenä henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon määräytyminen.
- Toteuttamiskelpoiset kehittämistoimenpiteet henkilökohtaisen avun palveluiden järjestämiseen.

Palvelusetelilaista:

Hyvinvointialueen tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueelle vastaavan palvelun tuottamisesta hyvinvointialueen omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Analyysin sisältö

- Helsingin kaupungin vammaistyön henkilökohtaisen avun palvelujen kokonaisuuden hahmottaminen.
- Nykyisten järjestämistapojen kustannusrakenteiden analysointi (mistä kustannukset koostuvat, vertailu järjestämistapojen välillä sekä muiden kuntien/hyvinvointialueiden välillä, tulevaisuuden hinnoittelu).
- Muiden mahdollisten järjestämistapojen (oma/ostettu palvelu) kustannusrakenteen analysointi.
- Keskeisenä analyysi palvelusetelin arvon määryntymisestä ja palveluntuottajien kustannusrakenteen selvittäminen.

Henkilökohtaisen avun mahdolliset järjestämistavat:

- Työnantajamalli
- Ostopalvelu
- Palveluseteli
- Oma toiminta

Palvelusetelin arvon ja arvon määrittämiseen tehtiin sote-lautakunnassa keväällä 2022 muutoksia. Päätöksen mukaisesti, kokonaisuutta pitää arvioida vuosittain.

Tulokset

- Nykyinen tilannekuva ja kustannusrakenne
- Toteuttamiskelpoiset kehittämissuositukset henkilökohtaisen avun optimaaliseen järjestämiseen
- Palvelusetelin arvon määräytymisen analyysi

Voi sisältää myös (riippuen mihin fokusoidaan):

- Miten henkilökohtaisen avun palveluita vuosittain voidaan jatkossa kartoittaa vammaistyössä itsenäisesti
- Prosessikuvaus arvon tarkastelusta

Projektin aikataulu

- Projektin käynnistäminen mahdollisimman pian, kuitenkin tämän vuoden puolella.
- Rahoitus tulee STM:n Kestävän kasvun ohjelma (RRP) rahoituksesta, joka tulee käyttää vuoden 2022 aikana.
- Työ voi jatkua ensi vuoden puolelle.

Yhteydenotot ja lisätiedot

Reeta Munther,
Erityissuunnittelija
Strategisen hankinnan palvelut
Reeta.munther@gmail.com
040 669 4022

Helsinki

